

**Universitatea
Transilvania
din Braşov**

TEZĂ DE ABILITARE

REZUMAT

Titlu: Cercetarea muzicologică între analiza structurală și practica educațională

Domeniul: Muzică

Autor: Prof. dr. Mădălina Dana Rucsanda

Universitatea Transilvania din Braşov

BRAȘOV, 2023

Teza de abilitare **Cercetarea muzicologică între analiza structurală și practică educațională** reprezintă un demers analitic al parcursului meu profesional și științific cu focalizare asupra realizărilor consemnate în perioada de după obținerea titlului de doctor până în prezent și asupra direcțiilor viitoare de dezvoltare a carierei.

Teza de abilitare oferă o imagine sintetică asupra principalelor direcții tematice de cercetare pe care le-am abordat și care sunt în strânsă legătură cu formarea mea profesională. În volumele și studiile publicate în reviste de specialitate cu impact la nivel național sau internațional sau în proiectele de cercetare pe care le-am finalizat, am realizat analiza fenomenului muzical din perspectivă muzicologică sau etnomuzicologică racordat la cercetări experimentale care au avut ca scop găsirea unor soluții moderne, viabile în domeniul educației și didacticii muzicale. O trăsătură esențială a tezei este conferită de dimensiunea sa interdisciplinară, așa cum rezultă din interferențele inerente activității de cercetare, didactice și manageriale.

Structura lucrării cuprinde două secțiuni care pun în lumină atât rezultatele cercetării științifice de până acum cât și perspectivele dezvoltării unor noi proiecte în domeniul Muzică, (B-i. Realizări științifice, profesionale și academice; B-ii. Planuri de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice), la care se adaugă Rezumatul și Bibliografia.

Prima secțiune a tezei Realizări științifice, profesionale și academice conține un corpus substanțial structurat în patru capitole care, la rândul lor, au fost dezvoltate în cadrul unor subcapitole proprii cu informații referitoare la parcursul activităților de formare științifică, profesională sau academică.

Primul capitol (Parcursul profesional anterior conferirii titlului de doctor în muzică) prezintă parcursul meu universitar până la obținerea titlului de doctor, care justifică diferitele preocupări pentru cercetare și activități didactice, evidențiind procesul conturării unor certe domenii de interes, din care s-au desprins atât direcțiile de cercetare ulterioare cât și tematica tezei de doctorat. În capitolul 2 (Teza de doctorat) este prezentat succint conținutul tezei de doctorat cu titlul: Obiectivarea matricei stilistice în categoriile folclorice, lucrare caracterizată printr-o abordare interdisciplinară, concomitent diacronică și sincronică, în care am realizat identificarea și legătura aproape osmotică a melosului autohton cu dimensiunile și conceptele metafizice ale spațialului, temporalului sau cu caracterul alegoric al acestora. Aducând ca argument conceptul filosofic elaborat de Lucian Blaga îmbinat cu repere ale tradiției autohtone

tradiționale am realizat o cercetare inedită, evidențiind trăsăturile esențiale care conferă originalitate muzicii românești, făcând apel la caracteristicile genurilor folclorului muzical românesc.

Capitolul 3 (Preocupări științifice, profesionale și academice după obținerea titlului de doctor în muzică) prezintă realizările științifice, profesionale, academice și manageriale elaborate după obținerea tezei de doctor. Un rol important în activitatea mea îl ocupă efortul de internaționalizare a cercetării prin lucrările publicate în diverse reviste internaționale cu impact științific semnificativ, prin organizarea unor evenimente devenite deja cunoscute muzicienilor din țară și străinătate dar și prin proiectele de cercetare în care mi-am demonstrat calitățile personale și profesionale, capacitatea de a lucra în echipă și eficiența în colaborările științifice. Este menționată activitatea pe care o desfășor în calitate de Senior editor al revistei *Bulletin of the Transilvania University of Brasov* (revistă indexată în EBSCO și CEEOL) și activitatea de referent de specialitate la diferite reviste muzicale sau cu caracter interdisciplinar.

Ca modalități de implicare în viața academică am menționat principalele responsabilități avute în cadrul facultății desfășurate pe paliere administrative sau manageriale, care demonstrează capacitatea mea de a organiza, gestiona și perfecționa activitatea didactică și profesională printr-o abordare pragmatică și eficientă. Realizările manageriale au vizat implicarea mea în diferite activități administrative, asumându-mi astfel responsabilitatea pentru bunul mers al procesului didactic și de cercetare, pentru dezvoltarea creației artistice a cadrelor didactice și studenților, în vederea creșterii calității învățământului și a vizibilității Facultății de Muzică din Brașov la nivel național și internațional.

Pentru a sublinia ideea de continuitate a obiectivelor majore urmărite în întreaga carieră, în capitolul IV menționez interesul meu spre documentare, cercetare în domeniul educației și didacticii muzicii sau pentru analiza fenomenului muzical din perspectivă muzicologică sau etnomuzicologică. Astfel, în ceea ce privește demersul epistemologic desfășurat după obținerea titlului de doctor și până în prezent s-au conturat 3 direcții principale de cercetare, în cadrul cărora m-am preocupat permanent să aduc elemente de noutate și originalitate științifică și prin adaptarea discursului muzicologic la exigențele muzicologiei românești și internaționale.

În cadrul direcției de cercetare Valențe multiple ale educației muzicale, am avut în vedere realizarea unor cercetări experimentale inter și transdisciplinare cu aplicabilitate didactică, prin sondarea relației muzicii cu psihologia, prin studierea inteligenței emoționale sau a empatiei abordată ca aptitudine specială, intrinsecă activității de creație și improvizație muzicală. În

contextul educațional actual sunt necesare schimbări de paradigmă care să vizeze actualizarea gândirii pedagogice și aplicarea în practica didactică a unei noi metodici rezultate prin sintetizarea tuturor datelor disponibile, pentru a înlesni și flexibiliza actul didactic.

A doua direcție de cercetare a prins contur în jurul analizei fenomenului muzical din perspectivă muzicologică. O parte din studiile realizate explorează rădăcinile, sensurile și influențele pe care perioada atonal-expresionistă-dodecafonică, le-a exercitat asupra artei contemporane, prin analiza unor lucrări din creația lui Arnold Schönberg sau prin evidențierea relațiilor compoziționale dintre sunet - culoare - formă - mișcare în opere sinestezice. O altă serie de articole studiază o tematică încă neexploată de muzicologia românească, analizând modalitățile în care sunt utilizate elementele muzicale de inspirație sau apartenență indiană (scări raga, melodii, utilizarea unor intervale asociate în conștiința occidentală cu Orientul, formule ritmice, instrumente sau efecte sonore ce fac aluzie la sonoritatea unor instrumente specifice muzicii indiene) în lucrări din creația compozitorilor Albert Roussel, Maurice Delage și John Cage.

În cadrul celei de-a treia direcție de cercetare, realizările mele aduc în prim plan abordări etnomuzicologice actuale ce reflectă o muncă laborioasă de culegere, cercetare, arhivare a repertoriului tradițional cu evidențierea elementelor stilistico-structurale și a caracteristicilor evoluției permanente a folclorului muzical. Volumul privind instrumentele tradiționale românești oferă informații despre modalitățile de construcție, de emisie sonoră, despre diversitatea modelelor constructive sau utilitatea acestora în spațiul românesc.

Apreciez că relevanța contribuțiilor personale constă în îmbinarea aspectelor științifice, academice, didactice și integrarea celor mai noi cercetări de muzicologie internațională în cadrul cercetărilor proprii.

A doua secțiune prezintă direcțiile viitoare de dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice pe care mi le-am trasat pentru perioada următoare, cu specificarea faptului că obținerea abilitării ar fi o oportunitate deosebită de dezvoltarea a carierei universitare din toate perspectivele sale. Din punct de vedere științific, voi urmări în continuare editarea de cărți și cursuri de specialitate, realizarea de studii și diseminarea rezultatelor acestora în cadrul conferințelor de muzicologie în vederea publicării în reviste de specialitate. Mă voi implica în continuare în coordonarea lucrărilor de licență, disertație și doctorat și în efectuarea unor stagii de documentare și vizite de studiu la universități din străinătate. Dezvoltarea activității didactice va viza în continuare angajarea intelectuală și instruirea permanentă în vederea dobândirii de noi cunoștințe, aptitudini și competențe.

În final, referințele bibliografice selective susțin, completează și argumentează discursul teoretic.

